

L E G E

pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul familiei nr. 1316/2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 47–48, art. 210) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 52 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) În cazul copiilor cărora li s-a stabilit statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească, conform prevederilor art. 14 alin. (1) lit. c) și f) din Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, la solicitarea copilului sau a părintelui/părinților (cu acordul copilului), autoritatea tutelară teritorială asigură vizitarea trimestrială a părintelui/părinților de către copil, dacă în privința părintelui/părinților nu se află în derulare procese judiciare privind decăderea din drepturile părintești.”

2. Articolul 53 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Apărarea drepturilor și intereselor legitime ale copilului, părintele/părinții căruia sunt minori, se asigură de către părinții sau alți reprezentanți legali ai părinților minori.”

3. La articolul 54, enunțul al doilea va avea următorul cuprins:

„De opinia copilului se ține cont în mod obligatoriu, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate, dacă aceasta nu contravine intereselor copilului.”

4. Articolul 58 se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:

„(1¹) Părinții/reprezentantul legal al părintelui minor exercită drepturile și obligațiile părintești și asupra copilului părintelui minor, precum și sunt reprezentanți legali ai copilului respectiv.

(1²) Părintele minor își păstrează dreptul de a participa la creșterea, îngrijirea și educația copilului.”

5. Articolul 61 se completează cu alineatul (2²) cu următorul cuprins:

„(2²) Părinții sunt în drept să-și delege parțial drepturile și obligațiile privind creșterea, îngrijirea și educația copilului unui custode, prin depunerea unei cereri la autoritatea tutelară locală, conform procedurii stabilite de legislație. În acest caz, părinții rămân a fi reprezentanți legali ai copilului, iar custodele exercită atribuții de responsabil legal al copilului, în condițiile legislației.”

6. Articolul 63:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul în care părinții locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinți vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabilește prin acordul părinților.”

la alineatul (2), primul enunț va avea următorul cuprins:

„Dacă lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabilește de către instanța de judecată, ținând cont de interesele și opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate.”

articolul se completează cu alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(4) În cazul în care lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, până la stabilirea acestuia de către instanța de judecată, domiciliul copilului este considerat domiciliul părintelui cu care acesta locuiește permanent.

(5) În cazul indicat la alin. (4), părintele care locuiește separat de copil are dreptul să petreacă timpul cu copilul la domiciliul său, dacă aceasta nu contravine interesului superior al copilului, luându-se în considerație vârsta copilului,

proximitatea domiciliului părintelui care locuiește separat, frecventarea studiilor/participarea la activități extrașcolare, conform unui program stabilit de autoritatea tutelară teritorială.”

7. Articolul 64:

la alineatul (2), după cuvintele „de către autoritatea tutelară teritorială” se introduce textul „, care stabilește un program de întrevederi”;

articolul se completează cu alineatele (2¹)–(2³) cu următorul cuprins:

„(2¹) La stabilirea programului de întrevederi se ține cont de atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, de vârsta copilului și frecventarea studiilor/participarea la activități extrașcolare de către acesta, de calitățile morale ale părinților, de relațiile dintre copil și fiecare părinte, de proximitatea domiciliului părintelui care locuiește separat de copil, astfel încât drepturile părintești să fie exercitate într-un mod echitabil.

(2²) În cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare, la muncă sau în alte scopuri, iar copilul rămâne în grija altei persoane, părintele care locuiește separat de copil își păstrează dreptul de a vizita copilul conform programului de întrevederi.

(2³) În cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă în altă localitate din țară sau de peste hotare împreună cu copilul ori lăsând copilul în custodie, acesta asigură comunicarea copilului cu celălalt părinte prin intermediul tehnologiilor informaționale sau prin alte mijloace, precum și posibilitatea vizitării copilului de celălalt părinte.”

8. La articolul 65, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

(1) Bunicii, frații și surorile copilului au dreptul să comunice cu el. Dacă părinții copilului (unul dintre aceștia) împiedică exercitarea acestui drept, autoritatea tutelară teritorială îi poate obliga să-l respecte, cu excepția cazului în care aceasta contravine interesului superior al copilului.

9. La articolul 69 alineatul (3), primul enunț va avea următorul cuprins:

„(3) Părinții decăzuți din drepturile părintești pot avea întrevederi cu copilul lor doar cu permisiunea autorității tutelare teritoriale, fiind luată în considerare, în

mod obligatoriu, opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate.

10. La articolul 70, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) La restabilirea în drepturile părintești se ține cont, în mod obligatoriu, de opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate.”

11. La articolul 71 alineatul (4), după cuvântul „tutelară” se introduc cuvintele „locale și a celei teritoriale”.

12. Articolul 72:

alineatul (1) se completează cu textul „, reprezentantul legal al copilului pentru perioada respectivă fiind autoritatea tutelară teritorială”.

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Părinții de la care a fost luat copilul pot avea întrevederi cu acesta, în unele cazuri, cu permisiunea autorității tutelare în a cărei evidentă se află copilul și în baza avizului pozitiv al autorității tutelare locale în a cărei rază locuiesc părinții copilului, fiind luată în considerare, în mod obligatoriu, opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate.”

13. Capitolul 11 se completează cu articolul 73¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 73¹. Conflictul de interese între o parte interesată și autoritatea tutelară

În cazul unui conflict de interese între o parte interesată și autoritatea tutelară locală sau cea teritorială, la cererea părții interesate, instanța judecătorească poate desemna responsabilă de caz o altă autoritate tutelară teritorială, ținând cont de criteriul proximității, precum și de alte criterii relevante.”

14. Articolul 77 se abrogă.

15. La articolul 90, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Persoanele cărora li s-a stabilit statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească sunt scutite de obligațiile prevăzute la alin. (1).”

16. Articolul 142:

la alineatul (1), cuvintele „separați de părinți” se substituie cu textul „cărora li s-a stabilit statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească”;

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Tutela și curatela se instituie asupra copiilor cărora li s-a stabilit statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească, în scopul creșterii, educației și instruirii acestora, precum și al apărării drepturilor și intereselor lor legitime.”

alineatul (5) se abrogă.

17. Articolul 144 se abrogă.

Art. II. – Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 66–75, art. 132), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 26 alineatul (3), în ambele cazuri, textul „, adoptatorilor sau curatorului” se substituie cu cuvintele „sau a reprezentantului legal”.

2. Articolul 27:

la alineatele (1), textul „, adoptatorului sau a curatorului” se substituie cu cuvintele „sau a reprezentantului legal”;

la alineatul (2), în partea introductivă, textul „, adoptatorului sau al curatorului” se substituie cu cuvintele „sau a reprezentantului legal”;

la alineatul (3), cuvintele „adoptatorilor sau a curatorului” se substituie cu cuvintele „a reprezentantului legal”.

3. La articolul 28 alineatul (1), textul „, adoptator sau tutore” se substituie cu cuvintele „sau reprezentantul legal”.

4. La articolul 33 alineatul (1), textul „a adoptatorului,” se exclude.

5. La articolul 50 alineatul (3) se abrogă.

6. Articolul 53 va avea următorul cuprins:

„Articolul 53. Instituirea tutelei și curatelei asupra minorului

(1) Tutela și curatela asupra minorului se instituie prin dispoziția autorității tutelare teritoriale de la domiciliul acestuia, în conformitate cu prevederile Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.”

(2) Autoritatea tutelară teritorială este obligată să dispună instituirea tutelei sau curatelei asupra minorului în termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii avizului pozitiv al Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate cu privire la plasamentul planificat al minorului.

(3) La desemnarea tutorelui și curatorului se ține cont, în mod obligatoriu, de opinia minorului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate.

(4) Până la desemnarea tutorelui sau curatorului, reprezentantul legal al minorului este autoritatea tutelară teritorială.”

7. Articolul 55:

alineatul (2) se abrogă;

alineatul (4):

litera e) se abrogă;

alineatul se completează cu literele k), l) și m) cu următorul cuprins:

„k) cel care suferă de alcoolism cronic sau de narcomanie;

l) cel care nu are domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția rudei minorului de până la gradul al IV-lea inclusiv;

m) cel care nu este rudă cu minorul de până la gradul al IV-lea inclusiv sau nu a stabilit relații apropiate cu acesta.”

articolul se completează cu alineatele (5) și (6) cu următorul cuprins:

„(5) În cazul în care sunt mai multe persoane care își exprimă dorința de a fi desemnate tutore sau curator, autoritatea tutelară teritorială dispune asupra acestui fapt. Dispoziția autorității tutelare teritoriale poate fi contestată în instanța de judecată.

(6) În cazul indicat la alin. (5), autoritatea tutelară teritorială ia în considerație capacitățile morale și materiale de a crește, îngriji și educa copilul, relația acestuia cu persoana respectivă, precum și locul habitual de trai al minorului.”

8. Articolul 56:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) La instituirea tutelei sau a curatelei asupra minorului, autoritatea tutelară teritorială poate institui și consiliul de familie al minorului, la cererea persoanelor interesate, în caz de litigiu ori în cazul în care valoarea patrimoniului justifică acest lucru, dacă componența familiei permite instituirea consiliului respectiv.”

la alineatul (6) cuvintele „minorul care a împlinit vârsta de 10 ani” se substituie textul „minor, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate”.

9. Articolul 58 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Drepturile și obligațiile de tutore și cele de curator sunt exercitate exclusiv în interesul minorului aflat sub tutelă sau curatelă.”

10. Articolul 59 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Tutorele și curatorul nu sunt în drept să împiedice luarea minorului din grija acestora la solicitarea autorității tutelare teritoriale, în cazul în care minorul urmează a fi (re)integrat în familia biologică sau în familia extinsă ori dacă urmează a fi instituită o formă de protecție mai oportună, în conformitate cu interesul superior al copilului.”

11. La articolul 62 alineatul (3), cuvintele „restituit părinților sau a fost înfiat” se substituie cu textul „reintegrat în familie, adoptat sau plasat în alt serviciu de plasament”.

12. La articolul 148 alineatul (1), textul „care a împlinit vârsta de 10 ani” se substituie cu cuvintele „în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate”.

13. Articolul 151:

la alineatul (1), textul „care a împlinit vârsta de 10 ani” se substituie cu textul „în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate”;

la alineatul (3), textul „ , în cazul în care a împlinit vârsta de 10 ani” se substituie cu cuvintele „sau din oficiu”.

14. La articolul 360 la alineatul (1) litera a), textul „adoptator,” se exclude.

15. Articolul 2008:

la alineatul (1), textul „(adoptatori)” se exclude;

la alineatul (3), textul „(adoptatorilor)” se exclude.

16. Articolul 2009:

la alineatul (2), textul „(adoptatori)” se exclude;

la alineatul (3), textul „(adoptatorilor)” se exclude.

17. La articolul 2024 alineatul (3), textul „(adoptatorii)” se exclude.

Art. III. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248–251, art. 699), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În cuprinsul codului, cuvintele „înfietor” și „înfiat”, la orice formă gramaticală, se exclud.

2. La articolul 33 alineatul (2) punctul 1, cuvintele „prin înfiere” se substituie cu cuvintele „prin adopție”.

3. La articolul 77, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul în care victima, partea vătămată, bănuitul, învinuitul inculpatul este minor sau este persoană iresponsabilă și nu are reprezentant legal din rândul persoanelor indicate la alin. (1) ori în cazul unui conflict de interese între reprezentantul legal din rândul persoanelor indicate la alin. (1) și minor sau persoana iresponsabilă, organul de urmărire penală ori instanța de judecată desemnează din oficiu, prin ordonanță sau încheiere motivată, în calitate de reprezentant legal autoritatea tutelară teritorială din raza sediului organului de urmărire penală sau al instanței de judecată.”

Art. IV. – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285–294, art. 436), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 50 alineatul (1), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) este reprezentantul legal al uneia dintre părți;”.

2. Articolul 58:

la alineatul (4), textul „părinții, înfietorii sau curatorii” se substituie cu cuvintele „reprezentanții legali ai”;

la alineatul (6), va avea următorul cuprins:

„(6) Drepturile, libertățile și interesele legitime ale minorilor cu vârsta de până la 14 ani sunt apărate în instanța judecătorească de reprezentanții legali ai acestora.”

3. Articolul 79:

la alineatul (1), textul „înfietori,” se exclude;

la alineatul (3), cuvintele „custodele sau tutorele numit în conformitate cu legea” se substituie cu textul „custodele masei succesoriale sau tutorele/curatorul, desemnat în conformitate cu legea, ori de către autoritatea tutelară teritorială”;

articolul se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Reprezentarea în proces a minorului aflat în plasament de urgență sau plasament planificat se efectuează de către autoritatea tutelară teritorială sau de tutorele/curatorul desemnat în conformitate cu legea.”

4. La articolul 85 alineatul (1), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) persoanele care depun cereri de încuviințare a adopției naționale sau a celei internaționale – pentru cererile respective;”.

5. La articolul 218 alineatul (1), textul „, înfietorii, tutorele sau curatorul” se substituie cu cuvintele „sau reprezentantul legal al.

6. La articolul 279, alineatul (1) se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:

„b¹) înapoierea copilului în statul reședinței sale obișnuite sau exercitarea dreptului de vizitare a copilului, în conformitate cu Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, întocmită la Haga la 25 octombrie 1980;”.

7. La articolul 287 litera c), textul „, solicitarea schimbării locului de naștere” se exclude.

8. Articolul 288:

litera h), va avea următorul cuprins:

„h) certificatul medical privind starea de sănătate a adoptatorului.”

litera i) se abrogă.

9. La articolul 289 alineatul (1), punctele 4), 7) și 9) se abrogă.

10. Articolul 290 alineatul (3):

în partea introductivă, textul „15 zile ” se substituie cu textul „10 zile lucrătoare”;

literele b)–e) vor avea următorul cuprins:

„b) raportul privind situația copilului adoptabil, conform modelului aprobat de autoritatea centrală cu atribuții în domeniul adopției, și certificatul medical privind starea de sănătate a copilului, eliberat de instituția medicală din raza domiciliului acestuia;

c) confirmarea în formă scrisă a adoptatorului că a luat cunoștință de starea de sănătate a copilului;

d) consimțămintele copilului prevăzute de art. 26 alin. (2) din Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției;

e) consimțământul părinților prevăzut de art. 23 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției;”.

11. Articolul 291 va avea următorul cuprins:

„Articolul 291. Examinarea cererii de încuviințare a adopției

(1) Cererea de încuviințare a adopției naționale se examinează în ședință închisă cu participarea obligatorie a adoptatorilor și a reprezentantului autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copilului adoptabil.

(2) Cererea de încuviințare a adopției internaționale se examinează în ședință închisă cu participarea obligatorie a adoptatorilor, a reprezentantului autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copilului adoptabil și a reprezentantului organizației străine acreditate în Republica Moldova cu atribuții în domeniul adopției internaționale, care asistă adoptatorul.

(3) Cererile de încuviințare a adopției naționale/internaționale se judecă în mod prioritar și sunt examinate în termen de 10 zile lucrătoare de la data aditerii cererii.”

12. Articolul 292:

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Hotărârile instanțelor judecătorești emise pe marginea cererilor de încuviințare a adopției naționale/internaționale devin definitive și irevocabile în termen de 10 zile lucrătoare de la data pronunțării.”

la alineatul (3), cuvintele „și locul de naștere ale” se exclud;

la alineatul (4), cuvântul „ale adoptatorilor și ale adoptatului” se substituie cu cuvântul „ale părinților adoptivi și ale copilului adoptat”.

13. Codul se completează cu Capitolul XXV¹ cu următorul cuprins:

„Capitolul XXV¹

ÎNAPOIEREA COPILULUI ȘI EXERCITAREA DREPTULUI DE VIZITARE A COPILULUI

Articolul 293¹. Depunerea cererii

Cererea privind înapoierea copilului în statul reședinței sale obișnuite și cea privind exercitarea dreptului de vizitare a copilului, în conformitate cu Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, întocmită la Haga la 25 octombrie 1980, se depun la Curtea de Apel Chișinău de către autoritatea centrală

din Republica Moldova pentru implementarea prevederilor convenției menționate sau de către reclamant.

Articolul 293². Conținutul cererii

(1) Cererea trebuie să cuprindă:

- a) informații privind identitatea reclamantului, a copilului și a persoanei despre care se susține că a luat sau a reținut copilul;
- b) motivele pe care se sprijină reclamantul pentru a cere înapoierea copilului, cu anexarea actelor confirmative și cu indicarea prevederilor relevante din legislația statului în care se află reședința reclamantului;
- c) informațiile disponibile cu privire la locul aflării copilului și la identitatea persoanelor cu care se presupune că se află copilul.

(2) La cerere se anexează:

- a) copiile legalizate a deciziilor sau acordurilor relevante;
- b) raportul de evaluare psihologică a copilului, în cazul în care pârâtul sau reclamantul consideră că satisfacerea sau nesatisfacerea integrală ori parțială a cererii va avea efecte negative asupra copilului;
- c) alte documente relevante.

(3) Actele întocmite într-o limbă străină se depun însoțite de traducerea autentificată în limba română.

Articolul 293³. Examinarea cererii

(1) Cererea privind înapoierea copilului în statul reședinței sale obișnuite și/sau cea privind exercitarea dreptului de vizitare a copilului se examinează de către Curtea de Apel în ședință închisă, cu participarea obligatorie a reclamantului și a pârâtului sau a reprezentanților acestora.

(2) Instanța examinează cererile indicate la alin. (1) în mod prioritar și judecă cauza în fond în termen de 10 zile lucrătoare de la data aditerii cererii.

Articolul 293⁴. Hotărârea judecătorească

(1) Hotărârea integrală se întocmește în termen de 14 zile de la data pronunțării dispozitivului acesteia.

(2) Hotărârea judecătorească emisă pe marginea cererii privind înapoierea copilului în statul reședinței sale obișnuite sau privind exercitarea dreptului de vizitare a copilului poate fi atacată cu recurs.”

14. La articolul 294 alineatul (2), textul „, al adoptatorilor” se exclude.

15. La articolul 295, textul „a adoptatorilor,” se exclude.

Art. V. – Legea nr. 198/2007 cu privire la asistență juridică garantată de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 157–160, art. 614), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 19 se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins:

„(1²) La solicitarea copilului sau a autorității tutelare, copilul beneficiază de dreptul la asistență juridică calificată, fără acordul părinților sau al tutorelui/curatorului.”

2. La articolul 20 litera a), textul „și la alin. (1¹)” se substituie cu textul „, alin. (1¹) și alin. (1²)”.

Art. VI. – Articolul 14 din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 53–54, art. 145), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Autoritatea tutelară teritorială de la locul aflării minorului neînsoțit solicitant de azil ori a celui care beneficiază de protecție internațională, de protecție temporară sau de azil politic, este reprezentantul legal al minorului respectiv și acționează în numele lui în raport cu persoanele fizice și juridice, inclusiv cu autoritățile administrației publice, organele de urmărire penală și instanțele judecătorești.”

Art. VII. – Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 131–134, art. 441) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În cuprinsul legii:

cuvintele „autoritate teritorială”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „autoritate tutelară teritorială” la forma gramaticală corespunzătoare;

sintagma „Registrul de stat al adopțiilor”, la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „Registrul de stat al adopției” la forma gramaticală corespunzătoare;

cuvântul „decizie”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „dispoziție” la forma gramaticală corespunzătoare;

2. Articolul 2:

noțiunea „adoptator” va avea următorul cuprins:

„*adoptator* – cuplu căsătorit (soț și soție), persoană necăsătorită, persoană căsătorită, dar care adoptă singură, fiind ruda copilului de până la gradul al IV-lea inclusiv, persoană cu care copilul a stabilit relații apropiate (inclusiv din rândul vecinilor sau al prietenilor de familie), care a depus cerere de adopție și care a fost luată la evidență de autoritățile cu atribuții în domeniul adopției, în condițiile prezentei legi;”

la noțiunea „copil adoptabil cu nevoi speciale”, litera c) va avea următorul cuprins:

„c) care are unul sau mai mulți frați;”

noțiunea „părinte adoptiv/părinți adoptivi” va avea următorul cuprins:

„*părinte adoptiv* – adoptator care a adoptat copilul;”.

3. La articolul 3 litera g), după cuvintele „datele de identificare ale” se introduce textul „copilului adoptabil;”.

4. Articolul 6¹ va avea următorul cuprins:

„Articolul 61. Atribuțiile Consiliului Consultativ pentru Adopții

Consiliul Consultativ pentru Adopții are următoarele atribuții:

a) avizează prealabil propunerile autorității centrale privind selectarea adoptatorului potrivit pentru copilul adoptabil în baza criteriilor aprobate de autoritatea centrală în cadrul procedurilor de adopție internațională;

b) examinează propunerile autorității centrale și a autorităților tutelare teritoriale privind oportunitatea separării fraților, cărora le-a fost stabilit statut de copil rămas fără ocrotire părintească și/sau statut de copil adoptabil, prin adopție națională sau internațională, și eliberează avizele respective.”

5. Articolul 7 alineatul (1):

în partea introductivă, cuvântul „principale” se exclude;

la litera b), după cuvântul „adoptatorilor” se introduc cuvintele „în raza teritorială de competență”;

alineatul se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins:

„c¹) informează copilul despre stabilirea statutului de copil adoptabil și îl pregătește pentru adopție, ținând cont de vârsta și gradul său de maturitate;”.

6. La articolul 8, litera d) va avea următorul cuprins:

„d) la solicitarea autorității centrale din Republica Moldova, asigură monitorizarea condițiilor în care se află copiii din Republica Moldova adoptați peste hotare și o informează despre rezultate;”.

7. Articolul 9²:

la alineatul (2), cuvintele „31 ianuarie” se substituie cu cuvintele „15 februarie”;

la alineatul (3) punctul 2), cuvintele „costurile și taxele suportate de adoptatori în perioada preadopție” se exclud;

la alineatul (4), cuvintele „15 februarie” se substituie cu cuvintele „1 martie”;

articolul se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Certificatul de acreditare obținut în condițiile prezentei legi este valabil timp de 1 an din data ultimei înscrieri privind prelungirea acreditării.”

8. La articolul 9³ în partea introductivă, cuvintele „solicită instanței de judecată suspendarea acreditării” se substituie cu cuvintele „suspendă acreditarea”.

9. La articolul 10, alineatul (3¹) va avea următorul cuprins:

„(3¹) În baza criteriilor, procedurilor și termenelor aprobate de către autoritatea centrală, Consiliul Consultativ pentru Adopții examinează oportunitatea separării fraților prin adopție națională sau internațională:

a) la cererea expresă și cu participarea reprezentanților autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copiilor – în cazul adopției naționale;

b) din inițiativa autorității centrale și cu participarea reprezentanților autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copiilor – în cazul adopției internaționale.”

10. Legea se completează cu articolul 10¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 10¹.** Datele depersonalizate privind copiii adoptabili

(1) În baza rapoartelor privind situația copiilor adoptabili, autoritatea centrală întocmește extrase de date depersonalizate privind copiii adoptabili, care se publică pe pagina web oficială a acesteia.

(2) Autoritatea centrală asigură accesul securizat al organizațiilor străine cu atribuții în domeniul adopției internaționale acreditate în Republica Moldova la rapoartele privind situația copiilor adoptabili cu nevoi speciale.

(3) Tipul de date conținute în extrasele indicate la alin. (1) se stabilește și se aprobă de către autoritatea centrală.”

11. Articolul 12:

alineatul (3) se completează cu textul „sau să nu fie mai în vârstă cu mai mult de 48 ani”;

la alineatul (4), litera d) va avea următorul cuprins:

„d) în privința cărora se află în derulare procese judiciare privind decăderea din drepturile părintești sau de la care au fost luați copiii, fără decădere din drepturile părintești;”

la alineatul (6) cuvântul „soți” se substituie cu textul „un cuplu căsătorit (soț și soție)”.

12. La articolul 14 alineatul (1) litera c), textul „, inclusiv frați” se substituie cu textul „și/sau copii cu nevoi speciale, conform prevederilor prezentei legi”.

13. La articolul 15, alineatul (1) se completează cu litera f¹) cu următorul cuprins:

„f¹) certificat despre lipsa pe parcursul ultimilor 5 ani a contravențiilor prevăzute de art. 63, 78¹, 85, 87, 89–91 al Codului contravențional nr. 218/2008, eliberat de subdiviziunea teritorială a Poliției de la domiciliul solicitantului;”

14. Articolul 17:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În baza rezultatelor evaluării prevăzute la art. 16, autoritatea tutelară teritorială emite dispoziția privind eliberarea atestatului de adoptator și luarea la evidență a adoptatorului sau privind refuzul eliberării atestatului respectiv.”

articolul se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul schimbării domiciliului, adoptatorul depune:

a) cererea privind scoaterea din evidență – la autoritatea tutelară teritorială care i-a eliberat atestatul de adoptator;

b) cererea privind luarea la evidență – la autoritatea tutelară teritorială de la noul domiciliu.”

la alineatul (2), cuvintele „o lună” se substituie cu cuvintele „două luni”;

la alineatul (4), textul „la autoritatea centrală și, ulterior, în instanța de judecată competentă în materia adopției” se substituie cu cuvintele „în instanța de judecată”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Atestatul de adoptator este valabil pentru o perioadă de doi ani. Autoritatea teritorială prelungește valabilitatea atestatului în urma unei solicitări de reînnoire din partea adoptatorului, reevaluând garanțiile morale și condițiile materiale ale acestuia. Mențiunea cu privire la prelungirea valabilității atestatului de adoptator se aplică pe partea verso a atestatului în rubricile corespunzătoare, iar despre acest fapt este informată autoritatea centrală în termen de 5 zile lucrătoare. Cererea de prelungire a valabilității atestatului de adoptator este depusă de adoptator la autoritatea tutelară teritorială cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte de expirarea valabilității.”

articolul se completează cu alineatele (5¹) și (6¹)–(6³) cu următorul cuprins:

„(5¹) În lipsa cererii de prelungire a valabilității, la expirarea valabilității atestatului de adoptator, autoritatea tutelară teritorială scoate din evidență adoptatorul în ziua următoare.”

.....„(6¹) Atestatul de adoptator poate fi retras:

a) dacă se constată că adoptatorul a ascuns informații sau a prezentat informații false în procesul de evaluare a capacității de adopție a adoptatorului;

b) dacă se constată că nu mai sunt îndeplinite garanțiile morale și condițiile materiale în temeiul cărora a fost eliberat atestatul;

c) dacă se constată implicarea directă a adoptatorului în identificarea unui copil cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil adoptabil, cu excepția situației în care adoptatorul este rudă de până la gradul al IV-lea inclusiv a copilului respectiv;

d) la propunerea autorității centrale, dacă se constată că eliberarea atestatului a fost în mod vădit neîntemeiată sau ilegală;

e) în situația prevăzută la art. 28 alin. (4¹).

(6²) Valabilitatea atestatului de adoptator încetează de drept:

a) în cazul divorțului sau al decesului unuia dintre soți – pentru cuplul căsătorit (soț și soție);

b) în cazul căsătoriei sau al decesului persoanei care deține atestat de adoptator;

c) la data devenirii irevocabile a hotărârii instanței judecătorești cu privire la încuviințarea adopției.

(6³) În situațiile indicate la alin. (5¹), (6¹) și la alin. (6²) lit. a) și b), autoritatea tutelară teritorială emite dispoziția de scoatere din evidență a adoptatorului, informând despre acest fapt autoritatea centrală în termen de 5 zile lucrătoare.”

15. La articolul 18 alineatul (2), textul „persoana care nu a primit atestat de adoptator” se substituie cu textul „persoana sau cuplul căsătorit (soț și soție) care nu deține atestat de adoptator”.

16. La articolul 19, cuvântul „elaborat” se substituie cu cuvântul „aprobat”.

17. Articolul 20 va avea următorul cuprins:

„Articolul 20. Statutul de copil adoptabil

(1) Concomitent cu emiterea dispoziției privind stabilirea statutului de copil rămas fără ocrotire părintească în condițiile Legii nr. 140/2013 cu privire la protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, autoritatea tutelară teritorială emite dispoziția privind stabilirea statutului de copil adoptabil și luarea la evidență a acestuia, precum și întreprinde măsuri pentru adopția copilului conform prevederilor legislației, cu excepția copiilor cu statut de copil rămas fără ocrotire părintească plasați în serviciul tutelă/curatelă în cadrul familiei extinse.

(2) În cazul copiilor cu statut de copil rămas fără ocrotire părintească plasați în serviciul tutelă/curatelă în cadrul familiei extinse, la cererea tutorelui/curatorului, autoritatea tutelară teritorială emite dispoziția privind stabilirea statutului de copil adoptabil și informează despre aceasta copilul, în funcție de vârsta și gradul său de maturitate.

(3) Autoritatea tutelară teritorială informează părinții copilului decăzuți din drepturile părintești despre:

- a) stabilirea statutului de copil adoptabil;
- b) procedura de restabilire în drepturile părintești;
- c) necesitatea de a informa autoritatea tutelară teritorială despre depunerea în instanța de judecată a cererii privind restabilirea în drepturile părintești.

(5) Statutul de copil adoptabil se retrage în cazul:

- a) plasării copilului în serviciul tutelă/curatelă în cadrul familiei extinse, fără intenția tutorilor/curatorilor de a adopta copilul;
- b) retragerii statutului de copil rămas fără ocrotire părintească, în condițiile art. 15 alin. (2) din Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.”

18. Articolul 21:

alineatul (3¹) se completează cu textul „, inclusiv fotografiile copiilor cu nevoi speciale”;

la alineatul (3²) în partea introductivă, cuvintele „o dată la doi ani” se substituie cu textul „anual, pentru copiii adoptabili fără nevoi speciale, și o dată la doi ani, pentru copiii adoptabili cu nevoi speciale”.

19. La articolul 22 alineatul (1), cuvintele „adoptatorilor” se exclud.

20. Articolul 23:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Pentru încuviințarea adopției sunt necesare:

- a) consimțământul copilului adoptabil;
- b) în cazul adopției copilului de către celălalt soț – consimțămintele în formă scrisă ale părinților biologici ai copilului, cu excepția situațiilor, confirmate prin acte corespunzătoare, în care consimțământul respectiv nu poate fi obținut deoarece:
 - există o hotărâre judecătorească privind decăderea din drepturile părintești a părintelui copilului;

- în privința părintelui este instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei;
- părintele este declarat ca fiind dispărut fără veste sau decedat;
- datele despre părinte din certificatul de naștere al copilului au fost înscrise în temeiul declarațiilor celuilalt părinte.”

la alineatul (4) textul „în scris,” se exclude.

21. Articolele 24 și 25 se abrogă.

22. Articolul 26 va avea următorul cuprins:

„Articolul 26. Consimțământul copilului adoptabil

(1) Pentru a-și exprima consimțământul, copilul beneficiază de consiliere și informare, asigurate de autoritatea tutelară teritorială, privind scopul, etapele și efectele adopției, ținând cont de opinia, dorințele și sentimentele copilului în funcție de vârsta și de gradul său de maturitate.

(2) Copilul își exprimă consimțământul în formă scrisă (sau, după caz, în mod verbal, în prezența psihologului și a reprezentantului autorității tutelare teritoriale, care confirmă în scris consimțământul copilului) de a fi:

- a) vizitat de adoptator;
- b) încredințat în vederea adopției;
- c) adoptat.”

23. Articolul 27:

alineatul (1) se completează cu cuvintele „, conform metodologiei aprobate de către autoritatea centrală pentru protecția copilului”;

articolul se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Procedura de potrivire a adoptatorului presupune următoarele etape:

- a) selectarea adoptatorului potrivit pentru copilul adoptabil;
- b) vizitarea copilului adoptabil de către adoptatorul potrivit;
- c) încredințarea copilului adoptabil adoptatorului în vederea adopției.”

24. Articolul 28:

la alineatul (4), cuvintele „un alt proces de potrivire” se substituie cu cuvintele „încă cel mult două proceduri de potrivire”;

articolul se completează cu alineatele (4¹) și (6) cu următorul cuprins:

„(4¹) Dacă adoptatorul de trei ori nu acceptă potrivirea cu un copil adoptabil care corespunde informațiilor indicate în atestatul de adoptator, acesta pierde dreptul la o alta procedură de potrivire, iar atestatul de adoptator îi este retras.”

„(6) Potrivirea adoptatorului cu copilul adoptabil, conform prevederilor alin. (1)–(5) din prezentul articol, nu este necesară în cazul adopției copilului de către persoanele indicate la art. 27 alin. (3) lit. b) și c), dacă copilul s-a aflat în grija lor cel puțin 30 de zile.”

25. La articolul 29, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În termen de 5 zile de la acceptarea potrivirii, autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului îl încredințează adoptatorului pentru o perioadă de la 60 până la 90 de zile, pentru adaptarea copilului cu adoptatorul și pentru constatarea compatibilității lor.”

26. Legea se completează cu articolul 29¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 29¹. Suspendarea procedurii de potrivire a adoptatorului

(1) Autoritatea tutelară teritorială de la locul aflării copilului adoptabil, care a fost informată despre depunerea în instanța de judecată a cererii privind restabilirea în drepturile părintești, suspendă procedura de potrivire a adoptatorului cu copilul adoptabil până la data devenirii irevocabile a hotărârii judecătorești cu privire la cererea de restabilire în drepturile părintești sau data scoaterii de pe rol a cererii respective, după care, în termen de 3 zile lucrătoare:

a) emite dispoziția de retragere a statutului de copil adoptabil și a statutului de copil rămas fără ocrotire părintească, în condițiile art. 15 alin. (2) din Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți – în cazul restabilirii părinților în drepturile părintești;

b) reia procedura de potrivire a adoptatorului cu copilul adoptabil de la momentul suspendării – în cazul în care părinții nu au fost restabiliți în drepturile părintești.

(2) Autoritatea tutelară teritorială care a fost informată despre depunerea în instanța de judecată a cererii privind restabilirea în drepturi părintești este obligată:

b) în termen de 3 zile lucrătoare, să informeze în scris despre acest fapt autoritatea tutelară teritorială de locul aflării copilului adoptabil, dacă este cazul;

c) să monitorizeze derularea procedurii de restabilire în drepturile părintești;

d) în termen de 3 zile lucrătoare, să informeze în scris autoritatea tutelară teritorială de locul aflării copilului adoptabil asupra hotărârii judecătorești cu privire la cererea de restabilire în drepturile părintești sau asupra scoaterii de pe rol a cererii respective.”

27. Articolul 30:

la alineatul (1¹), textul „art. 16, 23, 24 și 26” se substituie cu textul „art. 16, 23 și 26”;

la alineatul (3), textul „la autoritatea centrală, iar ulterior” se exclude.

28. Articolul 31:

la alineatul (2), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) solicitarea motivată cu privire la schimbarea numelui și/sau a prenumelui copilului, precum și numele pe care îl va purta copilul, dacă adoptatorii poartă nume diferite;”

alineatul (4):

la litera b), cuvântul „certificatul” se substituie cu textul „Raportul privind situația copilului adoptabil, și certificatul”;

literele c), d) și e) vor avea următorul cuprins:

„c) confirmarea în scris a adoptatorului cu privire la faptul că a luat cunoștință de starea de sănătate a copilului;

d) consimțămintele copilului indicate la art. 26 alin. (2);

e) consimțămintele părinților indicate la art. 23 alin. (1) lit. b);”

alineatele (5) și (7) vor avea următorul cuprins:

„(5) Cererea de încuviințare a adopției se examinează cu participarea obligatorie a adoptatorului și a reprezentantului autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copilului.”

„(7) În cazul inițierii unei proceduri judiciare care ar putea avea ca rezultat retragerea statutului de copil rămas fără ocrotire părintească, procedura de încuviințare a adopției se suspendă până la soluționarea procedurii respective.”

29. Articolul 34:

alineatul (1) se completează cu textul:

„În cazul în care cetățenii vizați sunt rudele copilului adoptabil de până la gradul al IV-lea inclusiv, acestea au dreptul de a depune cererea de adopție prin intermediul autorității centrale cu atribuții în domeniul adopției din statul primitor.”

la alineatul (3), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) conform procedurii de adopție internațională, prin intermediul autorității centrale cu atribuții în domeniul adopției din statul primitor sau prin intermediul organizațiilor străine cu atribuții în domeniul adopției internaționale din statul primitor, acreditate și înregistrate în Republica Moldova în condițiile prezentei legi”.

30. Articolul 36 alineatul (1):

litera a):

în partea introductivă, cuvintele „ale autorității centrale” se exclud;

liniuța a șasea se abrogă;

litera d) va avea următorul cuprins:

„d) consimțământul la adopție a soțului/soției persoanei care dorește să adopte singură, dacă este căsătorită – în cazul rudei copilului de până la gradul al IV-lea inclusiv sau al persoanei cu care copilul a stabilit relații apropiate;”

litera g) se abrogă;

alineatul se completează cu litera i) cu următorul cuprins:

„i) act de confirmare a achitării taxei pentru prestarea serviciilor aferente realizării procedurii de adopție internațională pe teritoriul Republicii Moldova. Odată cu retragerea cererii de adopție internațională și a actelor anexate la aceasta, adoptatorul este în drept să solicite și restituirea taxei achitate doar în cazul în care nu au fost utilizate surse financiare pentru o procedură de adopție inițiată anterior și care s-a stopat din diverse motive.”

31. Articolul 37:.....

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Autoritatea centrală din Republica Moldova selectează, conform criteriilor stabilite, adoptatorul potrivit pentru copilul adoptabil și transmite adoptatorului selectat, în baza avizului pozitiv al Consiliului Consultativ pentru Adopții, raportul privind situația copilului adoptabil, fără a dezvălui identitatea copilului, locul de naștere și locul de trai, solicitându-i să-și exprime acordul sau dezacordul privind adopția copilului respectiv, precum și informează în scris autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului despre potrivirea prealabilă, solicitând suspendarea acțiunilor de identificare a unui adoptator național pentru copilul adoptabil vizat.”

la alineatul (1¹), cuvintele „în procesul de luare a deciziei autorității centrale privind selectarea adoptatorului potrivit vor fi consultați” se substituie cu textul „în procesul de selectare a adoptatorului potrivit autoritatea centrală consultă”;

articolul se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins:

„(1²) În cazul în care informația privind starea sănătății copilului adoptabil pentru care a fost selectat un adoptator conține un diagnostic care necesită a fi examinat aprofundat, adoptatorul respectiv poate solicita realizarea unor investigații medicale suplimentare cu indicarea specialiștilor necesari și cu asistența reprezentantului organizației străine acreditate în Republica Moldova cu atribuții în domeniul adopției internaționale, suportând integral cheltuielile pentru realizarea investigațiilor respective.”

alineatul (3) se completează cu textul „ , informând despre acest fapt adoptatorul”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Autoritatea tutelară teritorială eliberează adoptatorului un permis de vizită în condițiile art. 28. Adoptatorul vizitează copilul cu participarea obligatorie a reprezentantului autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copilului sau a managerului de caz. Numărul vizitelor necesare pentru constatarea compatibilității adoptatorului cu copilul se stabilește de autoritatea tutelară teritorială în comun cu managerul de caz. Vizitele se desfășoară într-o perioadă de 30 de zile de la data eliberării permisului de vizită. Din motive întemeiate, expuse în formă scrisă, autoritatea tutelară teritorială poate prelungi perioada vizitelor cu încă cel mult 30 de zile.

articolul se completează cu alineatele (4¹)–(4⁵) cu următorul cuprins:

„(4¹) Pe parcursul perioadei de potrivire, autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului adoptabil poate dispune încredințarea copilului respectiv adoptatorului, în vederea locuirii copilului la reședința temporară a acestuia din Republica Moldova, în funcție de vârsta și gradul său de maturitate, precum și de evoluția relației dintre copil și adoptator.

(4²) Încredințarea copilului în vederea adopției internaționale se efectuează printr-o dispoziție motivată, emisă de autoritatea tutelară teritorială.

(4³) În cazul încredințării copilului în vederea adopției internaționale, autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului monitorizează dezvoltarea copilului și evoluția relațiilor dintre el și adoptator pe tot parcursul perioadei de încredințare.

(4⁴) Reprezentantul organizației străine acreditate în Republica Moldova cu atribuții în domeniul adopției internaționale care asistă cuplul căsătorit (soț și soție) este obligat să asigure contactul și comunicarea eficientă dintre reprezentantul autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copilului adoptabil și adoptator, în vederea monitorizării evoluției relației dintre copil și adoptator.

(4⁵) Dacă adopția internațională se efectuează de un cuplu căsătorit (soț și soție), din motive întemeiate (familiale, de serviciu, alte circumstanțe întemeiate) adoptatorul are dreptul de a pleca în țara sa de origine, pentru o scurtă perioadă, asigurându-se că cel puțin unul dintre soți se va afla cu copilul pentru continuarea procedurii de potrivire”.

32. La articolul 38 alineatul (4,) cuvântul „procurorului” se substituie cu cuvintele „a reprezentantului organizației străine acreditate în Republica Moldova cu atribuții în domeniul adopției internaționale, care asistă adoptatorul”.

33. La articolul 39⁴ alineatul (2), textul „, la care se anexează copiile de pe actele care confirmă capacitatea de a adopta, garanțiile morale și materiale ale adoptatorului” se exclude.

34. Articolul 45 alineatul (2):

în partea introductivă, textul „5 ani” se substituie cu textul „2 ani”;

la litera a), textul „3 rapoarte (la 3, la 6 și la 12 luni)” se substituie cu textul „4 rapoarte (la o lună, la 3, la 6 și la 12 luni)”;

litera c) se abrogă.

35. La articolul 54 alineatul (2), litera c) se abrogă.

36. La articolul 55 alineatul (1) litera d), cuvintele „sau internaționale” se exclud.

Art. VIII. – Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 155–158, art. 541) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 6:

la alineatul (1), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) servicii sociale cu specializare înaltă:
- cu componenta rezidențială;
- fără componenta rezidențială.”

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Serviciile sociale cu specializare înaltă sunt:
a) cu componentă rezidențială – serviciile prestate într-o instituție rezidențială sau într-o instituție specializată de plasament temporar, care impun un șir de intervenții complexe ce pot include orice combinație de servicii sociale specializate, acordate beneficiarilor cu dependență sporită și care necesită supraveghere continuă (24/24 ore);
b) fără componentă rezidențială – serviciile care oferă beneficiarilor asistență socială complexă înalt calificată/cu specializare îngustă, la nivel regional sau național.”

2. La articolul 8 alineatul (1), litera f) va avea următorul cuprins:

„f) organizează și gestionează prestarea serviciilor sociale cu specializare înaltă și, în caz de necesitate, contractează prestatori de servicii sociale cu specializare înaltă, dacă prestarea serviciilor respective nu poate fi organizată/gestionată de autoritățile administrației publice locale.”

Art. IX. – Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți (Monitorul Oficial al Republicii

Moldova, 2013, nr. 167–172, art. 534), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2, cuvintele „ori a altor reprezentanți legali” se substituie cu textul „, reprezentanților legali ori responsabililor legali”.

2. Articolul 3:

noțiunile „copil separat de părinți”, „reprezentant legal al copilului”, „pericol iminent” și „specialist în protecția drepturilor copilului” vor avea următorul cuprins:

„*copil separat de părinți* – copil lipsit efectiv de grija părinților/unicului părinte în situații determinate de aflarea motivată a acestora în altă localitate din țară sau de peste hotare pentru o perioadă mai mare de 2 luni consecutiv; copil luat de la părinți din cauza unui pericol iminent pentru viața sau sănătatea acestuia; copil cărui i s-a stabilit statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească;”

„*reprezentant legal al copilului* – părintele copilului, persoană sau autoritate, desemnată conform legii să apere drepturile și interesele legitime ale copilului și să acționeze în numele copilului în materie de protecție, siguranță, ocrotire a sănătății, educație, proprietate și în alte domenii;”

„*pericol iminent* – circumstanțe care indică în mod cert asupra existenței situației de risc, inclusiv asupra prezenței elementelor constitutive ale unei infracțiuni contra vieții și/sau sănătății copilului sau asupra riscului apariției acestora în perioada imediat următoare, care au sau pot avea impact grav asupra integrității fizice și/sau psihice a copilului;”

„*specialist în protecția drepturilor copilului* – persoană angajată în cadrul primăriei (cu sau fără statut de funcționar public), cu studii în domeniul asistenței sociale, al pedagogiei, al psihologiei, al dreptului, al administrației publice sau în alte domenii umanitare conexe, care este deținătoare a diplomei de licență sau de masterat și care realizează activități de suport pentru exercitarea atribuțiilor autorității tutelare locale în domeniul protecției drepturilor copilului;”

articolul se completează cu noțiunea „responsabil legal al copilului” cu următorul cuprins:

„*responsabil legal al copilului* – persoană sau autoritate, desemnată conform legii să exercite drepturi și obligații aferente creșterii, îngrijirii și educației copilului;

prin acordarea suportului fizic, emoțional, educațional și de dezvoltare, în conformitate cu drepturile și interesele copilului.”

3. La articolul 5 alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cazul separării copilului de părinți din cauza aflării acestuia în situațiile de risc prevăzute la art. 8, autoritatea tutelară teritorială dispune plasamentul copilului, ținând cont de prioritatea plasării acestuia în serviciul tutelă/curatelă în cadrul familiei extinse sau în cadrul familiei persoanei cu care copilul a stabilit relații apropiate (vecin, prieten de familie etc.), față de celelalte tipuri de servicii de plasament, iar în cazul în care acest lucru este imposibil – de prioritatea plasării în servicii de plasament de tip familial, față de plasarea în cele de tip rezidențial.”

4. Articolul 6 alineatul (1):

se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) informează autoritatea tutelară teritorială despre cazurile copiii care necesită asistență juridică calificată pentru respectarea drepturilor și intereselor acestora;”

litera e) se completează cu textul „și înaintează, în termen de 3 zile lucrătoare, acțiunea în instanța de judecată privind decăderea din drepturile părintești sau privind luarea copilului de la părinți fără ca aceștia să fie decăzuți din drepturile părintești”;

litera g) va avea următorul cuprins:

„g) asigură instituirea custodiei asupra copiilor ai căror părinți/unic părinte se află temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare ori nu-și pot realiza obligațiile privind creșterea, îngrijirea și educația copilului din cauza problemelor de sănătate;”

alineatul se completează cu literele k¹) și l¹) cu următorul cuprins:

„k¹) solicită, în caz de necesitate, oficiului teritorial al Consiliului Național de Asistență Juridică Garantată de Stat, desemnarea unui avocat în vederea înaintării acțiunii în instanța de judecată privind decăderea din drepturile părintești sau privind luarea copilului de la părinți fără ca aceștia să fie decăzuți din drepturile părintești;”

„l¹) asigură monitorizarea situației copiilor ai căror părinți/unic părinte se află temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare;”

la litera o), textul „copiilor rămași fără ocrotire părintească” se substituie cu textul „copiilor cu statut de copil rămas fără ocrotire părintească sau de copil rămas temporar fără ocrotire părintească”.

5. Articolul 7:

se completează cu literele d¹), h¹) și h²) cu următorul cuprins:

„d¹) asigură instituirea tutelei/curatelei asupra copiilor cu statut de copil rămas fără ocrotire părintească și de copil rămas temporar fără ocrotire părintească; asigură instituirea și convocarea consiliului de familie al copilului și desemnarea tutorelui/curatorului special și a celui supleant, în conformitate cu Codul civil;”

„h¹) participă în calitate de reprezentant legal al copilului victimă sau martor al infracțiunii ori contravenției, precum și al copilului care are calitate de contravenient, bănuit, învinuit, inculpat – în cazul în care nu sunt prezenți părinții sau tutorele/curatorul copilului și în temeiul ordonanței organului de urmărire penală sau al încheierii instanței de judecată prin care autoritatea tutelară teritorială a fost desemnată ca reprezentant legal al copilului respectiv;

h²) solicită, în caz de necesitate, oficiului teritorial al Consiliului Național de Asistență Juridică Garantată de Stat desemnarea unui avocat care să reprezinte în raport cu organul de urmărire penală și/sau în instanța de judecată interesele copilului aflat în situație de risc față de care a fost dispus plasamentul de urgență sau plasamentul planificat;”

litera j) se completează cu cuvintele „și asigură formarea profesională inițială și cea continuă, în conformitate cu necesitățile identificate”;

la litera k), cuvintele „efectuează analiza datelor” se substituie cu cuvintele „analizează anual datele”;

la litera n), după cuvântul „curatelă” se introduce textul „, precum și a indemnizațiilor zilnice pentru copiii cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească și cu statut de copil rămas fără ocrotire părintească;”;

litera o) se completează cu textul „, și celor ale Convenției europene asupra recunoașterii și executării deciziilor privind supravegherea copiilor și restabilirea supravegherii copiilor, adoptată la Luxemburg la 20 mai 1980”;

articolul se completează cu litera p) cu următorul cuprins:

„p) în cooperare cu alte autorități, inclusiv autorități tutelare locale, întreprinde măsurile necesare pentru protecția și repatrierea copiilor neînsoțiți identificați peste hotare și a celor aflați în dificultate peste hotare, în conformitate cu procedurile stabilite de către Guvern.”

6. Capitolul II se completează cu articolul 7¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 7¹. Atribuțiile autorității centrale pentru protecția copilului

Autoritatea centrală pentru protecția copilului exercită următoarele atribuții:

a) elaborează proiecte de acte normative pentru perfecționarea legislației în domeniul protecției sociale a familiei și protecției drepturilor copilului și monitorizează implementarea acesteia;

b) exercită atribuțiile de autoritate centrală desemnată în contextul implementării prevederilor Convenției asupra protecției copiilor și cooperării în materie de adopție internațională, încheiată la Haga la 29 mai 1993, celor ale Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, întocmită la Haga la 25 octombrie 1980, și celor ale Convenției europene asupra recunoașterii și executării deciziilor privind supravegherea copiilor și restabilirea supravegherii copiilor, adoptată la Luxemburg la 20 mai 1980;

c) analizează politicile de protecție socială a familiei și de protecție a drepturilor copilului și elaborează propuneri și recomandări privind îmbunătățirea situației în domeniu;

d) elaborează și monitorizează aplicarea standardelor minime de calitate pentru tipurile de servicii sociale prestate copiilor/familiilor cu copii în scopul prevenirii, limitării sau depășirii unei situații de dificultate;

e) asigură dezvoltarea mecanismelor de protecție socială a copiilor/familiilor cu copii, asigură accesul copiilor și al familiilor la servicii sociale de calitate;

f) susține metodologic dezvoltarea acțiunilor comunitare privind prevenirea separării copilului de familie și menținerea lui în mediul familial;

g) coordonează metodologic activitatea autorităților tutelare din cadrul unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și nivelul al doilea;

h) coordonează și monitorizează activitatea în domeniul adopției;

i) asigură accesul persoanelor fizice și juridice, autorizate prin lege, la informația privind copiii luați în evidență pentru adopție;

j) colectează, analizează și asigură protecția și confidențialitatea datelor privind copiii aflați în situație de risc și copiii separați de părinți, privind adopțiile naționale și cele internaționale;

k) colectează și analizează datele cu privire la serviciile sociale prestate familiilor cu copii și copiilor separați de părinți;

l) monitorizează respectarea drepturilor copilului în perioada preadopție și cea postadopție;

m) coordonează elaborarea, aprobă și monitorizează implementarea programelor de găzduire peste hotare a copiilor adoptabili în vederea adopției;

n) ține Registrul de stat al adopției și Registrul de stat al copiilor aflați în situație de risc și al copiilor separați de părinți, în condițiile legii;

o) asigură, în comun cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, protecția și repatrierea copiilor neînsoțiți identificați peste hotare și a celor aflați în dificultate peste hotare;

p) promovează măsuri de prevenire a violenței împotriva copilului;

q) coordonează implementarea mecanismului de cooperare intersectorială pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, precum și a mecanismului de cooperare intersectorială pentru prevenirea primară a riscurilor privind bunăstarea copilului;

r) coordonează, în comun cu autoritățile publice centrale și cele locale, cu organismele internaționale și organizațiile societății civile, realizarea programelor de protecție socială a familiei și de protecție a drepturilor copilului;

s) coordonează/participă la realizarea studiilor în domeniul protecției drepturilor copilului;

t) acordă asistența metodologică direcțiilor raionale, celor municipale și celor din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia de asistența socială și protecție a familiei, precum și asistenților sociali comunitari și organizațiilor societății civile prestatoare de servicii în domeniu;

u) elaborează rapoarte naționale periodice privind aplicarea la nivel național a Convenției cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 29 noiembrie 1989.”

7. La articolul 8, litera j) se completează cu textul „, dacă se află în una sau mai multe situații indicate la lit. a)–i)”.

8. Articolul 11:

la alineatul (2), litera b) se completează cu textul „(casă de copii de tip familial, asistență parentală profesionistă)”

alineatul (3) se completează cu textul „și se emite dispoziția cu privire la (re)integrarea copilului în familie sau cu privire la plasamentul planificat al acestuia”.

9. Articolul 12:

alineatul (2):

litera a) se abrogă;

la litera b), cuvintele „casă de copii de tip familial”, se substituie cu textul „tutelă/curatelă, casă de copii de tip familial”;

la litera c), cuvintele „instituție rezidențială” se substituie cu cuvântul „serviciu”;

articolul se completează cu alineatele (3), (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(3) La plasarea copilului în serviciul tutelă/curatelă, autoritatea tutelară teritorială ține cont de prioritatea plasării copilului:

- a) în familia extinsă;
- b) în familia persoanei cu care copilul a stabilit relații apropiate (vecin, prieten de familie etc.);
- c) în familia adoptatorului, conform prevederilor alin. (4).

(4) În cazul copilului cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească, autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului poate propune Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate examinarea avizării pozitive a plasării copilului în serviciul tutelă/curatelă în cadrul familiei unui adoptator, selectat conform metodologiei aprobate de către autoritatea centrală pentru protecția copilului.

(5) Plasamentul planificat al copilului în serviciile indicate la alin. (2) încetează odată cu atingerea de către acesta a vârstei de 18 ani ori la finalizarea anului de studii pe parcursul căruia a atins vârsta respectivă.”

10. Legea se completează cu articolele 12¹–12⁴ cu următorul cuprins:

„Articolul 12¹. Plasamentul copilului al cărui părinte este minor

(1) Copilul al cărui părinte este minor beneficiază de serviciile prestate în cadrul serviciilor de plasament fără avizul Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate și fără dispoziția autorității tutelare teritoriale privind stabilirea statutului de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească ori privind plasamentul de urgență sau al celui planificat al copilului respectiv.

(2) În cazul copilului al cărui părinte este minor, autoritatea tutelară teritorială emite o dispoziție suplimentară cu privire la plasamentul copilului respectiv împreună cu părintele minor:

- a) concomitent cu plasamentul părintelui minor;
- b) după nașterea copilului al cărui părinte este un minor aflat în plasament;
- c) în cazul plasamentului copilului al cărui părinte este minor – după dispunerea plasamentului părintelui minor .

(3) Copilul al cărui părinte este minor beneficiază de prestații sociale, în conformitate cu legislația, de la data plasării în serviciu de plasament și în temeiul dispoziției cu privire la plasamentul copilului împreună cu părintele minor.

(4) În cazul în care după plasament, menținerea copilului împreună cu părintele minor nu este posibilă sau contravine interesului superior al copilului, autoritatea tutelară teritorială întreprinde măsurile necesare pentru stabilirea statutului copilului al cărui părinte este minor și asigură un nou plasament al acestuia conform prevederilor legislației.

Articolul 12². Pregătirea pentru viața independentă

Pentru copiii cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească, începând cu atingerea vârstei de 16 ani, autoritatea tutelară teritorială în colaborare cu prestatorul și personalul serviciului în care este plasat copilul asigură pregătirea acestuia pentru viața independentă.

Articolul 12³. Organizarea și funcționarea serviciilor de asistență și protecție a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți

Modul de organizare și funcționare a serviciilor de asistență și protecție a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți este stabilit de către Guvern.

Articolul 12⁴. Reprezentantul legal și responsabilul legal ai copilului-separat de părinți

(1) Exercițarea atribuțiilor de reprezentant legal al copiilor cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească este asigurată de către autoritatea tutelară teritorială, cu excepția copiilor plasați în serviciul tutelă/curatelă, pentru care reprezentantul legal este tutorele/curatorul.

(2) Responsabilul legal al copilului pentru copiii menționați la alin. (1) este:

- a) tutorele/curatorul, asistentul parental profesionist ori părintele-educator – în cazul copiilor aflați în servicii de plasament de tip familial;
- b) administrația serviciilor de plasament de tip rezidențial – în cazul copiilor aflați în serviciile respective;

c) custodele – în cazul copiilor asupra cărora este instituită custodia.”

11. Articolul 13 va avea următorul cuprins:

„Articolul 13. Custodia copiilor ai căror părinți/unic părinte se află temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare

(1) În cazul copilului separat de părinți din cauza aflării temporare a părinților/unicului părinte pentru o perioadă mai mare de două luni în altă localitate din țară sau de peste hotare, autoritatea tutelară locală instituie custodia asupra acestuia, ca formă de protecție temporară a copilului, în scopul asigurării creșterii, îngrijirii și educației adecvate a acestuia.

(2) Părinții/unicul părinte care intenționează să plece temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare (la muncă, studii, tratament sau din alte motive) sunt obligați să depună la autoritatea tutelară locală de la locul de trai al persoanei/persoanelor care urmează să exercite custodia cererea privind instituirea custodiei asupra copilului și declarația privind acordul persoanei/persoanelor respective, conform modelului aprobat de către Guvern.

(3) Prevederile alin. (2) se aplică și pentru părinții/unicul părinte care se află mai mult de două luni în altă localitate din țară sau de peste hotare, urmând ca acestea să depună documentele indicate la alin. (2) sau să le transmită autorității tutelare locale:

- a) prin scrisoare recomandată, adresată autorității tutelare locale;
- b) prin mesaj electronic pe adresa electronică oficială a autorității tutelare locale, cu denumirea mesajului „Confidențial. Articolul 13/140/2013”;
- c) prin intermediul persoanei în grija căreia se află copilul sau prin intermediul altor persoane.

(4) Prevederile prezentului articol se aplică și pentru tutorii/curatorii care se află temporar ori care intenționează să plece temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare pentru o perioadă mai mare de două luni.

(5) Documentele indicate la alin. (2) se depun/se transmit separat pentru fiecare copil, fiind semnate de părinți/unic părinte sau de tutore/curator.

(6) În cazul în care părinții au opinii diferite cu privire la persoana în grija căreia se va afla copilul, acestea sunt examinate de către autoritatea tutelară teritorială de la locul de trai al copilului, iar decizia autorității tutelare teritoriale poate fi contestată în instanța de judecată, care se pronunță cu privire la persoana în grija căreia se va afla copilul.

(7) Identificarea copiilor ai căror părinți/unic părinte sau tutore/curator se află temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare se efectuează de:

a) conducerea instituțiilor de învățământ – în cazul copiilor care frecventează astfel de instituții;

b) specialistul în protecția drepturilor copilului, asistentul social comunitar, medicul de familie/asistentul medicului de familie sau ofițerul de sector al poliției – în cazul copiilor care nu frecventează instituții de învățământ.

(8) Informația cu privire la copiii ai căror părinți/unic părinte sau tutore/curator se află temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare se prezintă autorității tutelare locale:

a) semestrial, până la data de 30 aprilie și, respectiv, 30 octombrie – în situațiile indicate la alin. (7) lit. a);

b) în termen de 3 zile lucrătoare – în situațiile indicate la alin. (7) lit. b).

(9) În cazul identificării copiilor ai căror părinți/unic părinte sau tutore/curator se află temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare asupra cărora nu este instituită custodia, autoritatea tutelară locală de la locul aflării copiilor respectivi întreprinde acțiunile necesare pentru informarea părinților, persoanei în grija căreia se află copilul și, după caz, autorității tutelare locale de la locul de trai al părinților despre obligația instituirii custodiei.

(10) După identificarea copiilor aflați în situațiile indicate la alin. (7) lit. b), în scopul constatării condițiilor de creștere, îngrijire și educație a acestora, autoritatea tutelară locală dispune evaluarea situației copiilor respectivi, în termen de 30 zile lucrătoare, de către specialistul în protecția drepturilor copilului sau, în lipsa acestuia, de către asistentul social comunitar.”

12. Capitolul IV se completează cu articolele 13¹–13⁶ cu următorul cuprins:

„Articolul 13¹. Instituirea custodiei asupra copiilor ai căror părinți/unicul părinte sau tutore/curator se află temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare

(1) După recepționarea documentelor indicate la art. 13 alin. (2), autoritatea tutelară locală întocmește un dosar pentru copil și, în termen de 3 zile lucrătoare, dispune evaluarea de către specialistul în protecția drepturilor copilului sau, în lipsa acestuia, de către asistentul social comunitar a situației copilului a condițiilor de creștere, îngrijire și educație, precum și a mediului familial al persoanei/persoanelor în grija cărora se va afla copilul, cu formularea concluziilor privind oportunitatea instituirii custodiei asupra copilului.

(2) În baza dispoziției autorității tutelare locale, specialistul în protecția drepturilor copilului sau, în lipsa acestuia, asistentul social comunitar, în termen de 5 zile lucrătoare prezintă acesteia evaluările indicate la alin. (1).

(3) În temeiul evaluărilor, autoritatea tutelară locală, în termen de 3 zile lucrătoare, emite dispoziția privind instituirea sau privind refuzul instituirii custodiei asupra copilului. Un exemplar al dispoziției se anexează la dosarul copilului și câte un exemplar se transmite persoanei/persoanelor care au depus cererea privind instituirea custodiei și persoanei/persoanelor care și-au exprimat acordul să exercite atribuții de custode.

(4) În cazul refuzului autorității tutelare locale de a institui custodia, persoanele interesate pot contesta dispoziția respectivă în instanța de judecată, conform legislației.

Articolul 13². Persoanele care pot exercita atribuții de custode

(1) Poate exercita atribuții de custode o persoană fizică sau un cuplu căsătorit (soț și soție), dacă și-au exprimat acordul și nu se află sub nicio restricție prevăzută de alin. (2).

(2) Nu poate exercita atribuții de custode/responsabil legal al copilului:

- a) persoana care nu a împlinit 18 ani;
- b) persoana în privința căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară;
- c) persoana decăzută din drepturi părintești;
- d) persoana căreia, din cauza exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor de tutore, curator sau custode, i s-a revocat tutela, curatela sau custodia;
- e) persoana aflată în conflict de interese cu copilul respectiv;
- f) persoana care a prezentat documente sau informații false pentru instituirea custodiei;
- g) persoana care a fost condamnată pentru săvârșirea cu intenție a infracțiunilor: contra vieții și sănătății persoanei; contra libertății, cinstei și demnității persoanei; privind viața sexuală; contra familiei și minorilor.

Articolul 13³. Drepturile și obligațiile custodelui

(1) Custodia este o sarcină personală și gratuită.

(2) Custodele are următoarele drepturi:

- a) să fie informat despre istoricul și starea sănătății copilului;
- b) să beneficieze de asistență și suport din partea autorităților tutelare;

c) să solicite încetarea custodiei.

(3) Custodele are următoarele obligații:

- a) să asigure copilului îngrijire și educație individualizată;
- b) să protejeze și să promoveze bunăstarea copilului;
- c) să asigure protecția copilului de orice violență fizică, sexuală, psihologică, economică, spirituală;
- d) să informeze părinții și/sau autoritatea tutelară despre orice schimbare în situația familiei sale sau a copilului, care ar putea afecta capacitatea de a îngriji și educa copilul;
- e) să înștiințeze imediat, dar nu mai târziu de 24 ore, părinții despre orice maladie a copilului și despre interacțiunea copilului cu organele de drept în calitate de bănuit, învinuit, inculpat, victimă sau martor;
- f) să asigure comunicarea copilului cu părinții, bunicii, frații și surorile și cu alte persoane apropiate pentru copil, dacă aceasta nu contravine interesului superior al copilului;
- g) să asigure copilului condiții adecvate de trai și de igienă personală, precum și să îl asiste în formarea deprinderilor de autoîngrijire;
- h) să asigure copilul cu îmbrăcăminte și încălțăminte în conformitate cu necesitățile și particularitățile individuale ale acestuia, cu opinia părinților și cea a copilului, implicându-l, după caz, în alegerea și procurarea îmbrăcăminte și încălțăminte sau oferindu-i posibilitatea de a alege și a procura de sine stătător bunurile respective;
- i) să asigure copilului o alimentație sănătoasă, care corespunde cu particularitățile de vârstă, cu necesitățile fiziologice ale acestuia, precum și cu preferințele copilului;
- j) să faciliteze înscrierea copilului în instituții de învățământ, ținând cont de opinia părinților și cea a copilului, precum și de necesitățile educaționale și de dezvoltare ale copilului;
- k) să contribuie la petrecerea timpului liber de către copil și implicarea acestuia în activități sportive, culturale și artistice, conform intereselor copilului;
- l) să verifice și, după caz, să întreprindă măsurile necesare pentru a asigura luarea în evidență a copilului de către medicul de familie în cel mult 5 zile de la data instituirii custodiei;
- m) să asigure prezența copilului la examenele medicale, conform prescrierilor medicului de familie și ale medicilor specialiști;
- n) să respecte prescrierile medicilor, să aplice cu strictețe tratamentul copilului și să realizeze măsuri de prevenire a îmbolnăvirii;
- o) să aplice metode de educație adecvate atât vârstei, cât și problemelor cu care se confruntă copilul, pentru a-i forma deprinderi privind modul sănătos de viață, respectarea igienei personale, alimentarea rațională și inofensivă;

p) să anunțe autoritatea tutelară locală care a dispus instituirea custodiei în cazurile în care părinții nu asigură/asigură insuficient surse financiare și bunuri necesare pentru creșterea și îngrijirea copilului și/sau nu se implică în procesul de educație a copilului;

q) să asigure protecția și confidențialitatea datelor cu caracter personal, cunoscute în exercitarea atribuțiilor de custode.

(4) Drepturile și obligațiile custodelui sunt exercitate de către acesta numai pe perioada aflării efective a copilului în îngrijirea sa.

(5) Cheltuielile pentru creșterea, îngrijirea și educația copiilor aflați în custodie sunt suportate de către reprezentantul legal, inclusiv, din contul prestațiilor sociale acordate pentru copiii respectivi.

Articolul 13⁴. Monitorizarea situației copiilor ai căror părinți/unic părinte sau tutore/curator se află temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare

(1) Monitorizarea situației copiilor ai căror părinți/unic părinte sau tutore/curator se află temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare se realizează semestrial de către autoritatea tutelară locală de la locul aflării copilului prin intermediul specialistului în protecția drepturilor copilului sau, în lipsa acestuia, al asistentului social comunitar, în perioada 1–31 mai și, respectiv, 1–30 noiembrie în baza:

a) listelor copiilor ai căror părinți/unic părinte sau tutore/curator se află temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare prezentate de către conducerea instituțiilor de învățământ – până la data de 30 aprilie și, respectiv, 30 octombrie;

b) informațiilor privind identificarea copiilor ai căror părinți/unic părinte sau tutore/curator se află temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare prezentate de specialistul în protecția drepturilor copilului, asistentul social comunitar, medicul de familie/asistentul medicului de familie sau ofițerul de sector al poliției;

c) Registrului privind evidența copiilor aflați în custodie, contrapus cu listele și informațiile indicate la lit. a) și b).

(2) Dacă în rezultatul monitorizării situației copiilor ai căror părinți/părinte unic sau tutore/curator se află temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare se constată că copilul întâmpină dificultăți în interacțiunea cu custodele și/sau membrii familiei acestuia, în procesul de educație, de relaționare cu alți copii sau cu cadrele didactice, autoritatea tutelară locală de la locul aflării copilului întreprinde măsuri de suport pentru depășirea situațiilor respective, cu implicarea, după caz, a părinților, ținând cont de interesul superior al copilului.

Articolul 13⁵. Încetarea custodiei

(1) Custodia încetează:

- a) în cazul în care copilul a revenit în grija reprezentantului legal;
- b) la cererea părinților privind schimbarea custodelui;
- c) la cererea custodelui, cu înștiințarea prealabilă a părinților;
- d) în cazul revocării custodelui în condițiile art. 13⁶.

(2) În cazurile indicate la alin. (1), autoritatea tutelară locală care a instituit custodia emite, în termen de 3 zile lucrătoare, dispoziția privind încetarea custodiei.

Articolul 13⁶. Revocarea calității de custode

(1) Copilul, părinții acestuia, persoanele împuternicite prin lege cu atribuții de protecție a copilului, precum și alte persoane pot contesta sau denunța la autoritatea tutelară locală actele și acțiunile custodelui, care prejudiciază drepturile și interesele copilului.

(2) Custodele este revocat de către autoritatea tutelară locală dacă a admis săvârșirea actelor de violență împotriva copilului, de neglijență sau care lezează drepturile copilului, precum și dacă nu-și exercită corespunzător atribuțiile stipulate. Constatarea faptelor respective se efectuează conform instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și ale traficului, aprobate de către Guvern.”

13. La articolul 14 alineatul (1) litera b), textul „fiind ținutii la pat,” se substituie cu textul „fiind imobilizați la pat, sau din cauza unei dizabilități severe,”.

14. Articolul 16 se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:

„(3) Statutul copilului se stabilește din data la care au fost întrunite condițiile corespunzătoare, în conformitate cu art. 14, 15 și art. 17 alin. (2).

(4) Acțiunile ce țin de stabilirea statutului copilului sunt realizate în mod prioritar.”

15. Articolul 17 se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:

„(3) Pe parcursul procesului de stabilire a statutului, autoritatea tutelară este obligată să asigure copilului informații și explicații clare și complete, potrivit vârstei

și gradului său de maturitate, privind etapele și durata procesului de stabilire a statutului, privind efectele acestuia și formele de protecție aplicabile.

(4) În procesul de stabilire a statutului și de identificare a serviciului de plasament, se ține cont de opinia, de dorințele și de sentimentele copilului în funcție de vârsta și gradul său de maturitate.”

16. Articolul 18 alineatul (1), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) autoritatea tutelară locală care a dispus plasamentul de urgență al copilului sau cea de la domiciliul custodelui;”

17. Articolul 20:

în partea introductivă, textul „mecanismul de cooperare intersectorială aprobat de Guvern sînt obligați:” se substituie cu textul „mecanismele de cooperare intersectorială aprobate de către Guvern sunt obligați:”;

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) să întreprindă măsurile ce se impun pentru prevenirea primară a de riscurilor privind bunăstarea copilului.”

18. Articolul 21 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Informația solicitată de autoritatea centrală pentru protecția copilului se prezintă de către autoritățile tutelare în termen de 10 zile lucrătoare, dacă în solicitare nu este stabilit un alt termen.”

Art. X. – Articolul 4 din Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 19–23, art. 56), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Pentru copiii cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească și de copil rămas fără ocrotire părintească, plasați în servicii de plasament de tip familial, în serviciul social Casa comunitară pentru copii în situație de risc și în serviciul social Centru de plasament pentru copiii separați de părinți, care sunt încadrați în instituții de învățământ, se acordă indemnizație zilnică pentru copil, începând cu clasa a cincea și până la atingerea vârstei de 18 ani.”

Art. XI. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, autoritățile tutelare locale, cu suportul specialiștilor în protecția drepturilor copilului sau, în lipsa acestora, al asistenților sociali comunitari:

a) vor obține actele prevăzute la art. 13 alin. (2) din Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți pentru copiii ai căror părinți/unic părinte sunt plecați peste hotare și asupra cărora au instituit tutela/curatela și vor emite dispoziția de instituire a custodiei;

b) vor informa persoanele în grija cărora se află copiii a căror părinți/unic părinte sunt plecați peste hotare cu privire la necesitatea instituirii custodiei.

(3) După 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, tutela/curatela instituită prin dispoziția autorităților tutelare locale asupra copiilor ai căror părinți/unic părinte sunt plecați peste hotare încetează de drept.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI
